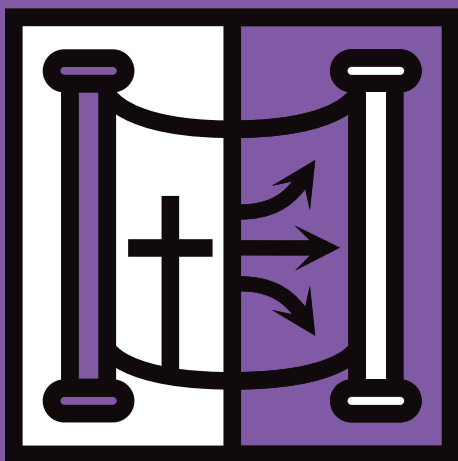

O čem govori Nova zaveza?

R. C. Sproul

Ključna vprašanja

O čem govori
Nova zaveza?

O čem govori Nova zaveza?

R. C. Sproul

Naslov izvirnika:

What Is the New Testament About?

© 2025 by the R.C. Sproul Trust

Published by Ligonier Ministries,
421 Ligonier Court, Sanford, FL 32771
All rights reserved.

Izdal Zavod Rofeka, Iršičeva ulica 7, 2380 Slovenj Gradec

Prevedla Alenka Camloh Mrdenović
Jezikovni pregled Jernej Leva
Prelomil in za tisk pripravil David Okorn

Vse pravice pridržane. Tiskanje te knjige v celoti ali delno je brez soglasja izdajatelja prepovedano.

Knjiga je brezplačna.

Vsi svetopisemski citati so vzeti iz Slovenskega standardnega prevoda, Svetopisemska družba Slovenije, Ljubljana, 2000.
Vse pravice pridržane.

Naklada 500 izvodov

Slovenj Gradec, november 2025

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-277-23

SPROUL, Robert Charles, 1939-2017

O čem govori Nova zaveza? / R. C. Sproul ; [prevedla Alenka Camloh Mrdenović]. - Slovenj Gradec : Zavod Rofeka, 2025

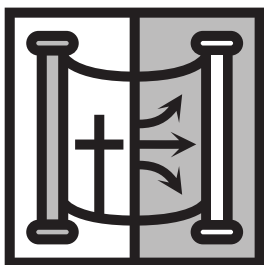
Prevod dela: What is the New Testament about?

ISBN 978-961-96980-9-9

COBISS.SI-ID 257119747

Kazalo

1. poglavje	Božje kraljestvo	9
2. poglavje	Odrešenje	23
3. poglavje	Cerkev	35
4. poglavje	Poslanstvo	45
5. poglavje	Drugi prihod	51
	O avtorju	67

1. poglavje

Božje kraljestvo

Če obstaja strinjanje med novozaveznimi strokovnjaki o kateri koli temi, je to na področju osrednje vloge Božjega kraljestva v celotnem Svetem pismu. Tukaj pa se strinjanje konča. Nestrinjanje se začne s tem, kaj pomeni Božje kraljestvo oz. kdaj nastopi.

Kljub temu je Božje kraljestvo pojem, o katerem se zelo malo razpravlja v širšem krščanskem svetu. Ne zdi se, da pritegne toliko pozornosti kristjanov, kot jo je svetopisemskih piscev. Zato je vredno orisati

ta pojem, ki je tako osrednjega pomena za Novo zavezo.

Temo kraljestva najdemo na samem začetku oznanjevanj v Novi zavezi. »Spreobrnite se, kajti približalo se je nebeško kraljestvo,« je bilo sporočilo, ki ga je najprej oznanil Janez Krstnik in potem Jezus na začetku svojega javnega delovanja (Mt 3,2; 4,17). Evangelij po Luku govori o osrednji pomembnosti teme:

Vstal je [Jezus], odšel iz shodnice in stopil v Simonovo hišo. Simonova tašča je imela hudo vročico in prosili so ga zanjo. In sklonil se je nad njo, zapovedal vročici in jo je pustila. Takoj je vstala in jim stregla.

Ko je sonce zahajalo, so vsi, ki so imeli bolnike z različnimi boleznimi, te privedli k njemu. Na vsakega izmed njih je polagal roke in jih ozdravljajal. Iz mnogih so odhajali tudi demoni, vpili in govorili: »Ti si Božji Sin.« On pa jim je zapovedoval in ni pustil, da bi govorili, ker so vedeli, da je on Mesija.

Ko se je zdanilo, je odšel in se napolnil na samotni kraj. Množice so ga iskale. Ko so prišle do njega, so ga zadrževale, da ne bi šel od njih. On pa jim je rekel: »Tudi drugim mestom moram oznaniti evangelij o Božjem kraljestvu, ker sem za to poslan.« (Lk 4,38–43)

V Jezusovem samozavedanju, po njegovem lastnem pričevanju, je bil eden glavnih razlogov, zakaj je sploh prišel na ta svet, da oznanja Božje kraljestvo. Kaj pa je Božje kraljestvo? Je to presenetljiv nov pojem, ki se pojavi nenadoma in spontano iz prsti Nove zaveze? Ne, ideja o Bogu kot Kralju – nekom, ki vlada ljudem in kraju, kar je kraljestvo – je globoko ukoreninjena in vtkana v Staro zavezo.

Morda smo v skušnjavi, da bi izhodišče skrbi za Božje kraljestvo postavili v nastanek monarhije v Izraelu. Preden je bil Savel maziljen za kralja nad Izraelom, je bilo ljudstvo ohlapna plemenska zveza, ki so ji vladali karizmatični voditelji, imenovani sodniki. Potem je ljudstvo prišlo k Bogu in ga rotilo, da

bi imeli kralja, ker so želeli biti taki kot drugi narodi.

A Izrael ni imel kralja, ker je bil Jahve kralj Izraela. Želja ljudstva, da bi imeli kralja tako kot drugi narodi, je bila v nekem smislu zavrnitev Božjega kraljevanja in je zato naletela na Božjo jezo. Vendar je ugodil njihovim željam in določil, da kralja mazili duhovnik. To je kazalo na to, da je bil kralj Božja izbira. Bil je Božji maziljeni, njegov *mashiach* oz. mesija.

A kralj Izraela se je razlikoval od vseh drugih kraljev. Sam po sebi ni imel absolutne suverenosti, temveč je bil vezan na kraljev zakon v Peti Mojzesovi knjigi, ki je jasno določal, da je izraelski kralj namestnik, podrejeni vladar samega Jahveja. Iz prejšnjih časov, že iz samega stvarjenja, je jasno, da je Gospod Bog kralj nad vsem. Cel svet je v domeni suverena Kralja.

Izraelsko ljudstvo je iskalo kraljestvo na zemlji. Iskali so tudi nekaj, kar je bilo povezano z Božjo vladavino, ki je bila predvsem zmaga Boga nad narodom. To naj bi se uresničilo po njegovem izbranem Mesiju, Mesiju Kralju, ki bo prinesel zmago pravičnosti nad zlom, Iz-

raela nad narodi, Boga nad silami zla. Čeprav je namreč Bog bil Kralj, mu v njegovem kraljestvu niso vsi prisegli zvestobe. Ljudje so služili drugim bogovom; v njihovem umu so si drugi bogovi prilastili Jahvejevo avtoriteto.

Odrešenijska zgodovina Stare zaveze se je neizogibno bližala trenutku, ko bo Božje kraljestvo v prostoru in času prišlo na zemljo. Nova zaveza govori o tem kot o prihodu Božjega kraljestva z močjo. Preroki so prerokovali o tem prihajajočem kraljestvu, vendar so o njem vedno govorili, da bo prišlo v daljni prihodnosti. Potem pridemo do konca Stare zaveze, ko so ljudje še vedno pričakovali Gospodov dan, dan, ko se bo popolnoma razodelo vladanje Kralja.

Potem je Izrael doživel štiristo let tišine; Jahve ni dal nobenega glasu od sebe. Včasih gledamo na Staro zavezo in si mislimo, da so se čudeži dogajali skoraj vsak dan in da je bil angel za vsakim grmom in prerok v vsakem mestu. Predstavljamo si, da če si želel slišati besedo neposredno od Jahveja, si moral le iti po ulici in se pogovarjati s prerokom, da bi

dobil najnovejše preroštvo. Zaradi te podobnosti si mislimo: »Kje je Bog danes?« Takšnega preroštva danes ne slišimo. A Izrael je doživel štiristo let tišine brez glasu preroštva v deželi od smrti Malahija do začetka novozaveznega obdobja. To je dolgo časa.

Po štiristo letih tišine je iz puščave nenadoma prišel mož, oblečen kot divjak, oblečen v tradicionalno nošo Izraelovega preroka, in začel govoriti kot prerok. Rekel je: »Spreobrnite se, kajti približalo se je nebeško kraljestvo.« To je nov motiv Nove zaveze. Ideja o prihodu kraljestva ni nova, a ideja, da se je kraljestvo približalo, je bila radikalna.

Janez je pozval Izraelovo hišo, naj se spreobrne in se da krstiti, ker se je zgodovina odrešenja bližala vrhuncu. To je bil trenutek, na katerega so čakali Judje; Kralj je bil na pragu. A ljudstvo ni bilo dovolj čisto in neoporečno, da bi se srečalo z njim. Za Jude je bilo nezaslišano reči, da so morda oskrunjeni in da se morajo krstiti.

Janez Krstnik je živel življenje asketa. Živel je v puščavi, jedel kobilice in med in bil oblečen v živalske kože. V nasprotju s tem se je Jezus

družil z bogatimi in močnimi, jedel je in pil. Zaradi tega so Jezusa kritizirali, on pa je rekel: »Ali morete doseči, da bi se svatje postili, dokler je ženin med njimi?« (Lk 5,34) To je bilo nekaj novega; Ženin je prišel.

Jezus je poudaril spremembo, ki se je zgodila ob njegovem prihodu: »Med rojenimi od žená ni bil obujen večji od Janeza Krstnika, vendar je najmanjši v nebeškem kraljestvu večji od njega. ... Vsi preroki in postava so prerokovali do Janeza« (Mt 11,11.13). Jezus ni rekel, da smo tisti, ki smo v kraljestvu, pomembnejši za odrešensko zgodovino kot Janez Krstnik. Jezus je rekel, da so postava in preroki veljali vključno do Janezovega časa.

Študentom sem pogosto postavil naslednje vprašanje: »Kdo je bil največji prerok v Stari zavezi?« Dobil sem najrazličnejše odgovore, npr. »Jeremija,« »Izaija,« »Ezekiel,« »Daniel,« »Amos« in »Joel«. Vendar ne; največji prerok Stare zaveze je bil Janez Krstnik. Slišal sem ugovor, da ni bil v Stari zavezi; bil je v Novi. Zakaj torej pravim, da je bil Janez največji starozavezni prerok?

Kdaj se začne Nova zaveza? Če pomislimo nanjo kot na komplet knjig, boste seveda našli Janeza Krstnika v njej. Če pa pomislite na Novo zavezo kot na obdobje odrešenjske zgodovine, potem so postava in preroki veljali vključno do Janeza. To pomeni, da so bili vključeni v staro-zavezno obdobje. Novo obdobje se v resnici začne z začetkom Jezusovega delovanja. Ko pride Jezus, se spremeni celo Janez. Janez govori o Božjem kraljestvu, ki se je približalo. Ko pride Jezus, je prišlo Božje kraljestvo.

V kakšnem smislu je prišlo? Prvič, Kralj je tukaj. Božji maziljeni Mesija je na prizorišču. Drugič, Jezus izreče nekaj presenetljivih izjav o Božjem kraljestvu. Na primer, rekel je: »Če pa z Božjim prstom izganjam demone, potem je prišlo k vam Božje kraljestvo« (Lk 11,20). Božji prst je prisposoba za Božjo moč, ki deluje v svetu, delo Svetega Duha. Jezus je izganjal demone s Svetim Duhom. Jezus je delal najrazličnejše čudeže, vključno z ozdravljenji in obujanjem ljudi od mrtvih. Drugi ljudje so delali podobne čudeže. Kaj je bilo pomembno pri tej posebni vrsti čudeža? Nihče v Stari zave-

zi ni izgnal hudiča. To je izredna moč, ki jo je uporabljal Jezus in ki je niso imeli niti Mojzes, Elija in Elizej v Stari zavezi.

Pričakovanje Božjega kraljestva je bila za starozaveznega Juda ideja o Jahvejevi zmagi. Zdaj pa je bila Božja zmaga nad silami zla vidna v Jezusovih dejanjih izganjanja demonov. Jezus je rekel, da če vidite takšno posebno zmago Boga, se je nekaj zgodilo. Božje kraljestvo je prišlo k vam.

Vendar vidimo, da čeprav je Kristus zmagal – s svojo nadomestno spravno daritvijo na križu, zmago nad grehom in smrtjo v vstajenju in še posebej s svojim veličastnim vnebohodom in kraljevskim ustoličenjem –, ostaja še nekaj drugega. Zato strokovnjaki pogosto govorijo o Božjem kraljestvu z izrazoma *že* in *ne še*. V nekem smislu je kraljestvo *že* prisotno, vendar ne v svoji popolni dovršitvi. Napisati je treba še eno poglavje in mi kot kristjani danes živimo v zelo pomembnem času v zgodovini.

Če tako pogledamo na odrešenjsko zgodovino, vidimo, da obstaja starozavezno pričakovanje in potem, z začetkom Nove zaveze,

obstaja dimenzija *že* kraljestva, ki je prišlo z močjo in oblastjo. Kralj je bil ustoličen na Božji desnici. Jezus vlada prav zdaj kot Gospod gospodov in Kralj kraljev. Bog je poslal svojega Mesija. Njegov Mesija je ustoličen na višavah. Vendar obstaja dimenzija *ne še* kraljestva, ki jo iščemo in čakamo, in mi živimo v tem vmesnem času med prihodom in dovršitvijo Božjega kraljestva.

To je ključnega pomena za razumevanje kristjanov. Mnogi kristjani živijo, kot da živimo v starozaveznih dneh, kot da se od Abrahama ni nič zares spremenilo. Nova zaveza opisuje Božje ljudstvo, ki je postavilo svet na glavo, kot drzno in pogumno. To so lahko storili, ker je bila pomembna zmaga *že* dobljena in ker Gospod Bog Vsemogočni vlada *že* zdaj. Razumevanje realnosti daje moč in samozavest za drzno življenje.

Vrhunec Nove zaveze ni križ, čeprav je pomemben, in ni vstajenje, čeprav je pomembno. To je vnebohod, ko je Kralj povzdignjen na Božjo desnico, ustoličen in mu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. Če je res, da je prav

zdaj Jezus Kristus Kralj kraljev in Gospod gospodov, kaj to pomeni za našo odgovornost do sveta? Ali naj se skrivamo v gorah in upamo, da bo Jezus prišel, in ga prosimo, naj nas reši? Jezus je rekel: »Toda prejeli boste moč, ko bo Sveti Duh prišel nad vas, in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta« (Apd 1,8).

Ker je Kristus zdaj Kralj, vpokliče vsakega kristjana. Vsakemu kristjanu daje svojega Svetega Duha in vsakemu kristjanu daje isto odgovornost. Ta odgovornost se razlikuje glede specifičnih nalog in specifičnih darov. Vsak človek ima drugačen dar. Nismo vsi poklicani k poučevanju. Nismo vsi poklicani k pridiganju. Nismo vsi poklicani k delu z revnimi in zatiranimi. Nismo vsi poklicani k delu z zločinci. Obstaja milijon načinov, na katere lahko služimo Kralju.

Ena izmed stvari, ki jih moramo storiti kot kristjani, je, da nehamo zahtevati, da vsi v kraljestvu delajo na tem, na čemer delamo mi. Obstaja prepričanje, da če greš v mestno središče in delaš med revnimi, potem bi mo-

rali to delati vsi, če hočejo biti zvesti v Božjem kraljestvu. Nekateri pravijo, da če tvoj nauk ni pravilen, če nisi goreče predan resnici v vseh podrobnostih, potem ne veš, za kaj gre pri Božjem kraljestvu. To je nezrelost in škodi Kristusovemu telesu, ker nam Nova zaveza vedno znova govori, da obstajajo različni darovi in različni klici, mi pa smo poklicani, da služimo Bogu tam, kamor nas postavi Bog, in na načine, kot nam Bog da darove. Vsi pa imamo skupno to, da je vsak kristjan poklican k pričevanju o vladavini Jezusa Kristusa.

Pokažimo, kaj želi naš Kralj in kakšen je. Kamor koli gremo, smo poklicani, da pričujemo. To je morda z evangeliziranjem. Morda s poučevanjem. Morda z deli usmiljenja. Morda z vzgajanjem družine. A vsak kristjan je odgovoren, da pokaže koncept vladavine Kristusa, Božje kraljestvo.

Prav zaradi napetosti med *že* in *ne še* Sveti Duh pošilja Božje ljudstvo v svet z evangelijem in s sporočilom Kralja. Tega svet tam zunaj ne ve. Jezus je to izrazil takole: »Takó naj vaša luč sveti pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra

dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5,16).

Jezus želi, da smo otroci Kralja, da bi ljudje v nas videli prisotnost Božjega kraljestva, ne samo v našem srcu, ampak tudi v našem življenju in v svetu, ki ga ustvarjamo, v naših odnosih, službi in v vsem, kar pritegne pozornost k dejstvu, da prepoznavamo suvereno Božjo oblast in se priklanjamo njegovemu Maziljencu. Živimo v spoznanju, da ga je določil Bog Oče in da mu je bila dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. Za to gre vsem nam kot kristjanom.

2. poglavje

Odrešenje

Kaj je odrešenje? Tema odrešenja je predstavljena zelo zgodaj v Novi zavezi in seveda ni ideja, omejena na obdobje Nove zaveze. To je tema, ki jo Stara zaveza obravnava v velikih podrobnostih. Ko gledamo koncept odrešenja, postanemo žrtve nagnjenja, ki vpliva na druge dimenzije v razlaganju Svetega pisma – nagnjenja, da vzamemo nauk, ki se je razvil in oblikoval v dva tisoč letih cerkvene zgodovine, veroizpovedi in sistematične teologije, ter potem prenesemo ta nauk nazaj v

Novo zavezo vsakič, ko najdemo določeno besedo v besedilu.

Na primer, v Novi zapovedi beremo, da nam apostol Pavel pravi po eni strani, da se bodo žene rešile z rojevanjem otrok. Če v branje tega odlomka in besede *rešila* vnesemo celoten nauk o odrešenju, ki se je ohranil v dva tisoč letih cerkvene zgodovine, bomo imeli veliko težav pri razumevanju, kaj apostol Pavel tukaj misli. Pavel tudi pravi, da je neveren mož posvečen po verni ženi in da je neverna žena posvečena po vernem možu. Običajno mislimo na posvečenje kot na proces, ki se zgodi po opravičenju, in da samo opravičeni ljudje doživijo posvečenje. Če je torej neverna žena posvečena po vernem možu, kaj to pomeni za neverno ženo? Da je opravičena po veri svojega moža. Zdaj imamo torej dva načina opravičenja. Po eni strani je ključen nauk Nove zaveze, da je opravičenje samo po veri, kar pomeni osebni veri. Potem tukaj odkrijemo, da je opravičenje po poroki z nekom, ki ima vero. Če to ne deluje, potem imaš lahko kot ženska otroka in si rešena oz. *opravičena*.

Ali vidite problem, če se vrnemo v Novo zavezo s celotnim naukom in ga vstavimo v besedilo vsakič, ko se pojavi ta beseda? Problem z besedami, kakršna je *rešitev*, je, da ima beseda več različnih pomenov v Svetem pismu.

Oglejmo si besedilo iz prvega poglavja Evangelija po Luku. To je zapis obiska angela pri Zahariju, ko ta služi v templju; angel mu pove, da bo njegova Elizabeta, ki je že prestara za rojevanje, rodila sina. To je najava rojstva Janeza Krstnika.

Zaharija nato poda preroški govor:

»Slavljen Gospod, Izraelov Bog,
ker se je ozrl na svoje ljudstvo in mu pripravil odrešenje. Vzdignil nam je rog rešitve v hiši svojega služabnika Davida, kakor je povedal po ustih svojih svetih prerokov iz davnih vekov, rešitev pred našimi nasprotniki in iz rok vseh, ki nas sovražijo, da izkaže usmiljenje našim očetom in se spomni svoje svete zaveze, prisege, s katero je prisegel našemu očetu

Abrahamu, da nas bo rešil iz rok sovražnikov in nam dal, da mu bomo brez strahu služili v svetosti in pravičnosti pred njegovim obličjem vse svoje dni.

In ti, dete, se boš imenovalo prerok Najvišjega. Pojdeš namreč pred Gospodom, da pripraviš njegova pota in daš njegovemu ljudstvu spoznati odrešenje v odpuščanju njihovih grehov po prisrčnem usmiljenju našega Boga, zaradi katerega nas bo obiskalo vzhajajoče sonce z višave, da razsvetli vse, ki sedijo v temi in smrtni senci, in naravna naše noge na pot miru.«
(Lk 1,68–79)

Tukaj vidimo temo odkupitve, odrešenja in osvoboditve. Zaharija trikrat spregovori o prihodu nečesa – ta prihod bo pomenil, da je Bog obiskal svoje ljudstvo, da ga odreši. Kaj je torej odrešenje?

V najbolj preprostem pomenu beseda pomeni biti rešen iz očitne in sedanje nevarnosti,

biti rešen pred grožnjo nesreče. V Stari zavezi je na primer opisano, da če je izraelska vojska v srditem boju in se zdi, da se potek bitke ne nagiba njim v prid, a začne deževati, tako da se sovražnikovi vozovi ujamejo v blato in se bitka obrne tako, da Izrael izide kot zmagovalec, bodo peli pesem o Božjem odrešenju. Tukaj ne gre za teološki pomen odrešenja kot opravičenja, pač pa je bila vojska rešena pred vojaškim porazom.

V Stari zavezi najdemo tudi opise, da ko je izraelsko ljudstvo v zadnjem trenutku rešeno pred naravno nesrečo, kot je toča, poplava ali potres, ki skoraj povzroči smrt ljudi, se s hvaležnostjo obrnejo k Bogu, ker jih je rešil. Tu ne gre za nauk o odrešenju, o katerem govorimo v nedeljski šoli in na teoloških predavanjih. Pomeni preprosto rešitev iz težav.

V Novi zavezi vidimo, da Jezus pogosto ozdravlja ljudi. Žrtev strašne bolezni se približa Jezusu, Jezus jo mazili in reče: »Tvoja vera te je rešila! Pojdi v miru!« (Lk 7,50) Nagnjeni smo k temu, da iz tega odlomka razberemo, da ima ta oseba zdaj opravičujočo vero in je

priznala Kristusa za Odrešenika ter za vedno vstopila v Božje kraljestvo. Vendar to ni nujno nauk o odrešenju. Prvoten pomen, ki bi ga Jud iz prvega stoletja razbral iz besedila, je, da je bila vera te osebe ključna pri prejemanju koristi Jezusovega ozdravljanja, ki jo je rešila pred nadlogo te bolezni.

Kaj je svetopisemsko gledano to končno odrešenje? Da bi jo razumeli, moramo najprej pogledati ozadje te dobre novice o napovedi obiskanja Boga, ki bo prinesel odrešenje. Da bi Bog lahko odrešil, mora obstajati nekaj, česar moramo biti odrešeni. Obstajati mora nekakšna grožnja z nesrečo, neka očitna in sedanja nevarnost, ki bi je morali biti rešeni, da bi to odrešenje sploh imelo smisel. Kaj je v novozaveznih kategorijah najstrašnejša končna grožnja, ki visi nad človekom? To ni greh. Je kazen za greh. Gre za to, da bi padli v roke živega Boga, ki je opisan kot použivajoč ogenj, ki kliče vse ljudi k sodbi.

Konec dvajsetega stoletja je prišlo do polemike glede ideje o pomirjanju ali umirjanju Božje jeze. Nekateri so nasprotovali ideji, da

bi bilo Jezusovo delo sploh namenjeno temu, da zadovolji oz. pomiri Božjo jezo. Ti ljudje so bili mnenja, da Bog to presega in ne zahteva pravne daritve. Ni mu treba kaznovati, izliti svoje jeze na svojega Sina, odkupiti tistih muhastih, padlih otrok, ki jih tako zelo ljubi. Vse, kar mora storiti, je, da vsem podeli večno odpuščanje in vse bo v redu. To je bila zavrnitev klasične predstave o tem, da se bo Božja jeza pomirila s Kristusovo pravno daritvijo.

To nas pripelje do vprašanja, kaj sploh je odrešenje. Če Božje svete jeze ni, potem ni končne grožnje, glede katere bi nas moralo skrbeti. Kristusov križ potem postane samo ilustracija Božje ljubezni in dobrote. Če berete Novo zavezo in skušate razumeti Kristusovo delovanje, obenem pa zavračate pojem Božje jeze, boste nad besedilom izvajali radikalno nasilje. Če boste resno vzeli Novo zavezo, ne morete prezreti dejstva, da je Nova zaveza polna tega koncepta; da nas je Jezus prišel odrešiti, kot nam pravi Pavel, »pred prihodnjo jezo« (1 Tes 1,10).

Videli smo, da ko sta Janez Krstnik in Jezus začela javno delovati, sta pozvala k spreobrnit-

vi, ker se je približalo Božje kraljestvo, ljudje pa niso bili pripravljene. Bili so izpostavljeni in v smrtni nevarnosti pred Božjo jezo. Ta jeza ni muhasta; ni samovoljna; ni neracionalna. Je Božji odziv na hudobijo in zlo v svetu, ki ga je Bog ustvaril dobrega in ga poziva, naj odraža in odsvita njegovo svetost.

Zaharijeva pesem nam pravi, da sam Bog pošilja tistega, ki nas bo rešil pred njegovo jezo. Način, ki ga je zagotovil, da pomiri svojo jezo, je naslednji: Pošilja tistega, ki »[da] njegovemu ljudstvu spoznati odrešenje v odpuščanju njihovih grehov po prisrčnem usmiljenju našega Boga« (Lk 1,77–78). Vsi smo nagnjeni k temu, da izbiramo, kaj radi beremo v Novi zavezi. Radi imamo, ko beremo, da ima Bog »prisrčno usmiljenje«. Ko govorimo o Božji jezi, Božji svetosti in Božji pravičnosti, bo nekdo neizogibno rekel: »Ampak moj Bog je Bog ljubezni.« Od kod dobijo ljudje to idejo? Ne moreš je dobiti, če se ozreš naokrog, saj kamorkoli pogledamo, vidimo podivjano moč narave in očiten prikaz krivičnosti in greha v človeštvu. Pač pa v Novi zavezi izvemo za Božjo ljubezen. Božjo

ljubezen najjasneje vidimo v njegovem globokem usmiljenju, s katerim zagotovi pot, kako pobegniti pred njegovo svetostjo, pravičnostjo in jezo. Nismo pošteni, ko ustvarimo enostransko božanstvo po svoji podobi, ko izberemo iz Nove zaveze opise prisrčnosti, ljubezni in usmiljenja, prezremo ali omalovažujemo pa jasne izjave o Božji sodbi in njegovi jezi.

Ko zanikamo Božjo jezo, zmanjšujemo, kar je tako čudovitega pri njegovem odpuščanju, kajti ne potrebujemo odpuščanja, če ni nevarnosti. Jud, ki je gledal nase z vidika postave in svetosti Boga – ki je resno jemal dejstvo, da je Bog lahko in tudi je pogosto in globoko prizadet zaradi naših prestopkov –, ta Jud se je tresel v prisotnosti Božje svetosti. Ko je Jud slišal sporočilo, da je Bog zagotovil pot za odpuščanje grehov po svojem prisrčnem usmiljenju, je začel peti pesmi rešitve, kot jo je pel Zaharija. Takšen Jud je ponavljal idejo, ki jo najdemo v celotni Stari zavezi: »Rešitev [je] Gospodova« (Žal 3,26).

Franklin D. Roosevelt je rekel: »Edina stvar, ki se je moramo bati, je strah sam.« To

je spretna retorika, a to ni res. Bati se je treba veliko več kot samega strahu. Obstaja zdrav strah, ki je resnično čudovit in grozljiv, a zdi se, da naša družba misli, da je nekaj narobe s tabo, če se bojiš Boga. Ne govorim o strahu v smislu spoštovanja ali oboževanja; govorim o hladnem, golem strahu, kako nam lahko Bog škoduje. Omalovažujemo vsak poskus govorjenja o upravičenosti strahu pred Bogom.

Globoko v sebi vemo, da bomo slej ko prej stali v prisotnosti Boga in dajali odgovore za svoje življenje. Vsi. Če je Jezus sploh kaj oznanjal, je oznanjal poslednjo in končno sodbo, sodbo po pravičnosti, po resnici in po svetosti, sodbo, ki bo popolnoma poštena, brezhibna v svoji pravičnosti in celovita. Tega se bojimo. Vsi imamo stvari v preteklosti ter misli in ideje ali dele svoje osebnosti, za katere upamo, da jih ne bo nihče nikoli odkril. Bojimo se, da bo naša sramota razkrita.

Bog je strašen za nas, ker se ne spreminja; njegova svetost je dosledna. Mi prilagajamo svoja moralna merila na podlagi tega, kako se počutimo, ali novih informacij, ki smo jih iz-

vedeli. Pri Bogu pa ni tako. Dan za dnem se njegova pravičnost ne spreminja, je brez kompromisa. Božja postava se ne spreminja. Bog ne znižuje meril, da bi mi prišel naproti, čeprav si morda želimo, da bi jih. Pač pa je Bog na podlagi postave sodil svojemu edinorojenemu Sinu, Jezusu.

Težko je opisati, kaj pomeni biti odrešen v končnem smislu, biti odkupljen. To pomeni, da je vaš osebni odnos z Bogom urejen. Ne pomeni, da nehate grešiti, vendar ste se borili z Bogom in vaš položaj pred njegovo sodbo je urejen po Kristusovem delu. Tako kot Jakob odšepate, ker ste izgubili, vendar odidete odkupljeni, ker vam je odpuščeno. Za to gre pri krščanstvu, kar se tiče odrešenja v končnem smislu: da nas je Kristus odrešil grožnje očitne in sedanje nevarnosti Božje jeze. Ko človek pride k Bogu, k njegovemu odpuščanju grehov s sprejemanjem Kristusa in počivanjem na njem, in vidi ta odnos obnovljen, potem spozna veselje odrešenja.

Začeli smo z vprašanjem: »Kaj je odrešenje?« S tem povezano je vprašanje: »Ali ste

odrešeni?« To je najpomembnejše vprašanje, s katerim se boste kdaj soočili. Če lahko pritrдите na to vprašanje, potem poznate mir v Kristusu, o katerem govori Nova zaveza. Če na to vprašanje ne moremo odgovoriti pritrdilno, smo še vedno na kraju strahu in trepetanja, neodločnosti in negotovosti, saj ne vemo, kje se nahajamo pri Bogu, v sebi pa se popolnoma zavedamo, kje se nahajamo pri Bogu, in to nam ni všeč. To mora urediti vsak.

3. poglavje

Cerkev

Grška beseda, uporabljena v Novi zavezi za »cerkev«, je *ekklesia*. To je zloženko s predpono in korenem. Predpona *ek* pomeni ›iz‹, koren pa je *kaleo*, ki pomeni ›poklicati‹. Medtem ko *ekklesia* preprosto pomeni ›cerkev‹, se njen pomen nanaša tudi na ›poklicane‹. Nanaša se na ›zbor‹, tiste, ki so poklicani, da se zberejo iz večje skupine.

Od kod so poklicani? Običajen pomen v Svetem pismu je, da je cerkev poklicana iz sveta. To ni *svet* v smislu geografskega področja,

ampak *svet* kot svet mesa. Je ta čas, ta generacija, ta kultura, ta način življenja. Je kraljestvo, v katerem ljudje niso podrejeni Božji oblasti. Božje ljudstvo je poklicano iz posvetnosti, iz tega časa, iz tega obdobja, da sodelujejo v posebnem in edinstvenem odnosu z Bogom. Tako kot je Bog poklical Abrahama iz Ura Kaldejcev, da ga uporabi za očeta velikega naroda, in kot je poklical Izraela iz Egipta, tako kliče novozavezno skupnost iz tega obdobja in tega sveta.

Bodite pozorni, kako pogosto v Svetem pismu slišimo omembo Božjega klica. Kje v Svetem pismu prvič slišimo, da je Bog nekaj poklical v avtoritativnem smislu? V samem začetku stvarjenja je klic. Božji klic deluje v stvarjenju. Kakšen klic je to? Ali je samo povabilo? Ali Bog samo reče: »Prosim, svet, nastani!«? Ne. Svet pokliče v obstoj z močjo svoje besede. To je avtoritativen klic, suveren klic, učinkovit klic; kar Bog pokliče, začne obstajati. Nova zaveza uporabi analogijo med klicem stvarstva in klicem Božjega ljudstva. Pavel pravi: »Tiste, ki jih je vnaprej določil, je tudi poklical; in tiste, ki jih je poklical, je tudi opravičil; tiste pa, ki jih je

opravičil, je tudi poveljal« (Rim 8,30). V Stari zavezi je Bog poklical Izraela iz egiptovske dežele, ustvaril oz. določil je ljudstvo kot narod in mu rekel: »Bodite torej sveti, ker sem jaz svet!« (3 Mz 11,45) Odbere jih. Posveti jih. Te ljudi razlikuje od drugih ljudi na svetu. Poklicani so, odbrani so.

V Novi zavezi se ta klic razširi na poganе. Bog je obljubil v Stari zavezi in ponovil v Novi zavezi, da bo imenoval ljudstvo, ki ni bilo njegovo ljudstvo, »moje ljudstvo«. V knjigi preroka Ozeja beremo: »Ne-mojemu-ljudstvu rečem: ›Ti si moje ljudstvo«« (Oz 2,25). Peter potem uporabi to vrstico za poganе: »Nekdaj niste bili ljudstvo, zdaj pa ste Božje ljudstvo« (1 Pt 2,10). Prav tako prenese na poganе klic, naj bodo sveti, naj bodo posvečeni oz. odbrani: »... bodite v vsem ravnanju tudi sami sveti, kakor je svet tisti, ki vas je poklical, saj je pisano: *Bodite sveti, ker sem jaz svet*« (1,15–16). Ljudje v Novi zavezi, ki so bili del *eklesie*, še posebej poganі, so postali Božje ljudstvo, ker jih je Bog imenoval »moje ljudstvo«. Niso bili ljudstvo; postali so njegovo ljudstvo. Odbrani

so kot sveti. To je poseben odnos tistih izmed nas, ki smo pogani; uvrščeni smo bili v novozavezo občestvo oz. novozavezo cerkev. Smo ljudstvo, ki ga je poklical Bog in nas odbral za svojo nalogo.

V Svetem pismu pa vidimo, da Božji klic deluje še na več drugih načinov. Eden mojih najljubših je obuditev Lazarja od mrtvih. Kako je Kristus obudil Lazarja od mrtvih? Ali ga je oživiljal ali uporabil defibrilator? Ne, preprosto poklical ga je. Rekel je: »Lazar, pridi ven!« (Jn 11,43) Po moči Božjega klica je bil Lazar obujen od mrtvih. Pavel je govoril o tem, ko je imenoval Boga kot tistega, »ki oživlja mrtve in kliče v bivanje stvari, ki jih ni« (Rim 4,17). Bog je poklical novo ljudstvo v obstoj; te ljudi je pripeljal v poseben odnos s tistim, ki je Gospod življenja. Tisti ljudje, ki so po veri združeni s tistim, ki je Gospod življenja, so *eklesia*, tisti, ki so poklicani, poklicani, da postanejo Božji otroci, poklicani, da postanejo Kristusovi učenci, poklicani k posebni nalogi in posebnemu poslanstvu.

Svetopisemski pojem poklicanosti torej s seboj nosi koncept odgovornosti in zave-

ze. Tisti ljudje, ki so poklicani, so poklicani z razlogom. Dana jim je posebna naloga, ki jo morajo izpolniti. Celo v posvetnem svetu je človekova življenjska naloga, služba ali kariera implicitno zgrajena na tem osnovnem načelu. Delo nekoga imenujemo njegov *poklic oz. poklicanost*; izhaja iz latinske besede, ki pomeni »poklicati«. Poklic je klic in izraz izhaja iz časa, ko so ljudje mislili, da bi morali na vse svoje službe gledati kot na Božji klic, izpolnjeno nalogo, odgovornost v stvarstvu, ki ga morajo ohranjati. Na enak način ima tudi cerkev poklic oz. poklicanost. Cerkev ima poslanstvo, ki ga mora izpolniti.

Beseda *ekklelesia* je novozavezna beseda za »cerkev«, toda od kod izhaja beseda *cerkev*? Beseda ima sorodnike v drugih jezikih. V nemščini je to *Kirche*. V škotski angleščini *kirk*. V nizozemščini *kerk*. V švedščini *kerka*. Vse te besede izhajajo iz istega korena: grške besede *kyriakon*. Ta beseda je povezana z besedo *kyrios*, ki pomeni »gospod«. To je najvišji naziv, dan Jezusu v Novi zavezi. *Kyrios* je ime, ki je nad vsemi imeni. To je cesarski naziv Kristusa.

Prva izpoved vere zgodnje cerkve je bila *Jesus ho Kyrios*, »Jezus je Gospod«. Beseda *kyriakon* se torej nanaša na to, kar pripada Gospodu, na tiste, ki pripadajo *Kyriosu*. Vsak, ki pripada *Kyriosu*, je član *kyriakon*, cerkve, torej je cerkev Kristusova last. Vsi ljudje, ki pripadajo Kristusu, tvorijo cerkev, *kyriakon*.

Nova zaveza govori o tesnem, osebnem odnosu med Kristusom in njegovo cerkvi-jo, cerkev celo imenuje Kristusovo »telo« (Ef 1,23). Ob neki pomembni priložnosti vidimo to duhovno povezanost Kristusa in cerkve na zelo ganljiv in dramatičen način. Gre za Savlovo spreobrnjenje na poti v Damask. Savel je preganjal kristjane in je bil na poti v Damask, da nadaljuje svoje delo, ko je zagledal slepečo luč in zaslišal Kristusov glas. Bodite pozorni na to, kaj je Kristus rekel Savlu: »Savel, Savel! Zakaj me preganjaš?« (Apd 9,4) Kristus ni vprašal Savla, zakaj preganja njegovo ljudstvo ali njegovo cerkev ali kristjane. Rekel je: »Zakaj me preganjaš?« Zakaj je to rekel? Ker Jezus stoji in se poistoveti s svojim ljudstvom, tako da je preganjanje njegovega ljudstva, njegove cerkve

pravzaprav preganjanje njega, ker se je združil s svojim ljudstvom (gl. Jn 17).

Nova zaveza nas uči, da je cerkev sestavljena iz ljudi, ki so v intimni, osebni zvezi s Kristusom. Apostolska veroizpoved pravi: »Verujem v ... občestvo svetih«. Občestvo svetih je skupnost in občestvo, ki ga uživajo tisti, ki so v Novi zavezi označeni kot *hagioi*, kar pomeni »svetniki« oz. »sveti«. Žal se je v cerkveni zgodovini pogosto delalo razliko med določenimi posebej pravičnimi ali svetimi posamezniki, ki se imenujejo »svetniki«, in navadnimi ljudmi. V Rimskokatoliški cerkvi je svetnik nekdo, ki je opravil izredna dela, dela, ki presegajo tisto, kar je potrebno za pravičnost pred Bogom. Rimskokatoliška cerkev je znana po čaščenju svetnikov, vendar ni treba biti katoličan, da bi tako govorili. Morda rečemo, da je neka oseba res svetnik, in s tem mislimo, da je ta oseba izjemna v svoji predanosti in krščanskem značaju.

Pavel pogosto začne svoja pisma s pozdravom za »svete« v različnih mestih. Temu pozdravu sledijo navodila tem ljudem, naj se

nehajo prepirati in slediti lažnim učiteljem in tako dalje. Kako so lahko »sveti«, če so vključeni v takšno grešno vedenje? Zato, ker občestvo svetih ni zgolj skupnost, ki jo uživajo nekatere elitne skupine kristjanov. Občestvo svetih je skupnost vseh tistih, ki so bili odbrani, vseh tistih, ki so bili imenovani sveti v Kristusu. Navaden vernik v Novi zavezi se imenuje sveti. Občestvo svetih pomeni vse tiste, ki so bili odbrani, vse tiste, ki so bili posvečeni, vse tiste, ki so v Kristusu.

Vendar občestvo svetih ni preprosto občestvo, ki ga uživajo vsi, ki so živi in v Kristusu. Verniki smo pridruženi tudi vsem tistim, ki so umrli in so v Kristusu. *Kakor* smo mi v mističnem odnosu s Kristusom, je on v mističnem odnosu z drugimi in tako imamo tudi mi duhovni odnos s temi drugimi. Ta odnos ni prekinjen, ko kristjan umre. Avguštin je še vedno v občestvu s Kristusom. Abraham, Jozue, David in Pavel so še vedno v občestvu s Kristusom. Vsi smo v vseh obdobjih skupno vključeni v cerkev. Smrt ne more uničiti občestva, ki ga najdemo v Božjem ljudstvu.

Cerkev se imenuje tudi Kristusovo telo. Pavel razvije to prisposodbo za nas. Ta prisposodba pritegne pozornost k dejstvu, da je cerkev združeno telo ljudi, ki imajo različne talente, darove in odgovornosti. Cerkev ni toliko organizacija (čeprav ima organizacijo), ampak organizem, v katerem vsak izmed zapletenih, sestavnih delov prispeva k celoti. Pavel to podrobneje pojasni z besedami, da vsak del potrebuje druge. Tako na primer nos ne more reči ušesu: »Ne potrebujem te« (gl. 1 Kor 12,12–31). Obstajajo različni darovi Duha, različne naloge in različne odgovornosti. Nihče v cerkvi ni otok. Potrebujemo drug drugega. Vsak kristjan ima svoj poseben dar in svojo posebno nalogo in ne smemo dajati prednosti enemu daru pred drugimi. V Novi zavezi nam je rečeno, naj ne povzdiguje mo svojih darov na najvišjo stopnjo avtoritete ali pomembnosti; vsak človek v cerkvi ima dar od Boga, da izpolni določeno nalogo v Kristusovem telesu. Tako kot ima vsak del našega fizičnega telesa določeno funkcijo, ki jo mora izpolnjevati, tako jo ima tudi Kristusovo telo. Funkcije, ki jih izpolnjujejo naši telesni deli,

niso izpolnjene v izoliranosti od preostalega telesa, prav tako člani Kristusovega telesa niso izolirani drug od drugega v funkcijah, ki jih izpolnjujejo. Telo mora sodelovati v medsebojni vzajemnosti in soodvisnosti enega dela z drugimi v raznolikosti in enotnosti.

Tako najdemo več podob cerkve v Novi zavezi: cerkev je poklican Božji zbor, tisti, ki pripadajo Gospodu, občestvo svetih in Kristusovo telo. Vse te in še več podob najdemo v Novi zavezi.

4. poglavje

Poslanstvo

Poslanstvo je povezano s pošiljanjem. Idejo pošiljanja najdemo zelo zgodaj v Stari zavezi. Običajno je Bog tisti, ki pošilja.

V 1 Mz 12 vidimo Boga, ki se razodene Abrammu in ga pokliče, naj pusti vse, kar mu je pomembno – prijatelje, varnost, dom, narod –, in gre v deželo, ki mu jo bo Bog pokazal. Iz srede poganske kulture Bog pokliče Abrama in ga pošlje v tujo deželo. Ko ga Bog pošlje tja, obljubi Abrammu – ki je kasneje postal Abraham –, da ga bo naredil za očeta velikega naroda in da

bo njegovih potomcev toliko kot zvezd na nebu in kot peska na obali. Bog obljubi Abrahamu, da bo iz njega prišel tisti, ki bo odrešenik sveta. Torej je Bog najprej poklical Abrahama k sebi, potem pa ga je poslal na misijo.

Vsak rad sliši Jezusove besede: »Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vam bom dal počitek« (Mt 11,28). Težje pa nam je, ko reče: »Pojdi.«

V svetopisemskem smislu je beseda *poslanstvo* povezana s poklicanostjo ali klicem. Pomislite na Božji klic preroka Jeremija. V 1. poglavju Jeremija beremo: »Zgodila se mi je beseda Gospodova, rekoč: »Preden sem te upodobil v materinem telesu, sem te poznal; preden si prišel iz materinega naročja, sem te posvetil, te postavil za preroka narodom« (v. 4–5). Bog je poklical Jeremija in rekel, da ga je poznal še pred spočetjem. Bog je poznal njegovo ime; poznal je njegovo usodo. Preden se je Jeremija rodil, ga je Bog odbral za poslanstvo: da postane prerok narodom.

Morda res nismo preroki v enakem smislu, kot je bil prerok Jeremija, a to ne pomeni, da

ne sodelujemo vsi v konceptu poslanstva. Vsi se sprašujemo, zakaj smo tukaj, kakšen je naš namen v življenju. Bog je postavil vsakega izmed nas na zemljo ob določenem času iz nekega razloga. Bog ne zapravlja svojih virov. On je vzor absolutnega, popolnega upraviteljstva in vsi mi smo del Božjega upraviteljstva. Ima misijo oz. poslanstvo za vsakega izmed nas in odkriti moramo, kaj je to. Jeremija se je boril s svojim poslanstvom. Vsak se občasno bori z njim. Kljub temu nas Bog vse kliče k nečemu in nam daje moč, da izpolnjujemo njegovo voljo, ter nam obljublja: »Jaz sem z vami« (Mt 28,20).

V velikem poslanstvu iz Mt 28 je Kristus poslal svoje učence v svet, da pričujejo za njegovo kraljestvo. Zapovedal jim je, naj gredo in krščujejo in učijo vse narode. Toda to poslanstvo, pošiljanje spremlja obljuba Kristusove prisotnosti z nami.

Eden mojih najljubših odlomkov je Izaija 6, ki opisuje prerokovo videnje Boga pred nebeškim prestolom. Izaija sliši, kako serafi nazzanajajo: »Svet, svet, svet je Gospod nad vojskami, vsa zemlja je polna njegovega veličastva!«

(v. 3) Nenadoma se Izaija zave svoje grešnosti in zakliče: »Gorje mi, izgubljen sem, ker sem mož z nečistimi ustnicami, prebivam sredi ljudstva z nečistimi ustnicami« (v. 5). Bog prisrbi spravo za greh trpečega preroka, tako da se z žerjavico dotakne njegovih ustnic. Potem Bog zakliče: »Koga naj pošljem? Kdo bo šel za nas?« (v. 8) Izaija odgovori: »Tukaj sem, pošli mene!« (v. 8) Izaija je vedel, kdo je. Vedel je, kako nevreden je, vendar je rekel, da bo šel.

Ideja misije oz. poslanstva doseže svoj vrh v Novi zavezi. Jn 3,16–17 pravi: »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje. Bog namreč svojega Sina ni poslal na svet, da bi svet sodil, ampak da bi se svet po njem rešil.« Bog je poslal svojega Sina. Ni ga poslal, da bi svet sodil. Ni ga poslal kot dejanje božanske jeze, da bi se maščeval. Poslal je svojega Sina, da bi odrešil svet. To je bila Jezusova poklicanost. Prišel je odrešit svet. Bil je poslušen temu poslanstvu in njegovo poslanstvo zaznamuje celotno Novo zavezo.

To temo najdemo v Lk 10: »Potem je Gospod določil še drugih dvainsedemdeset in jih poslal pred seboj po dva in dva v vsako mesto in kraj, kamor je sam nameraval iti. Rekel jim je: »Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosíte torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev. Pojdite! Pošiljam vas kakor jagnjeta med volkove« (v. 1–3). Včasih se kristjani vedejo, kot da so začudeni, da jih svet ne sprejme in nagradi za njihovo poslušnost. Čudijo se, da na tej poti doživljajo preganjanje. Kdo vam je rekel, da bo drugače? Jezus je rekel: »Pošiljam vas kakor jagnjeta med volkove.« Učenci so bili morda pretreseni, ko so to slišali, mislili so, da jih bodo pobili. A če tega ne bi storili, bi bilo tako, kot da ne bi hoteli sodelovati v delu »jagnje, ki ga peljejo v zakol« poslanstva Božjega Jagnjeta (gl. Iz 53,7). Ko je Jezus odposlal učence, jim ni naročil, naj storijo karkoli, česar ne bi storil tudi sam.

Jezus je bil goreč pri izpolnjevanju poslanstva svojega Očeta. Razložil je: »Moja hrana je, da uresničim voljo tistega, ki me je poslal, in dokončam njegovo delo« (Jn 4,34). Če želite razumeti svetopisemškega Jezusa, mora-

te videti ta portret v luči njegovega zavedanja tega poslanstva. To je bil klic, h kateremu je bil poklican, in nikoli ni odstopil od te poti. Kdo izmed nas je bil kdaj tako goreč?

Nadležno je slišati dobronamerne kristjane, ki v svoji gorečnosti, da bi prepričali druge ljudi v resnico evangelija, govorijo tem ljudem, da če bodo le prišli k Jezusu, bo vseh njihovih problemov konec. Jezus vas bo obogatil; osrečil vas bo; vse to bo naredil za vas in vam dal duševni mir. To je Dietrich Bonhoeffer poimenoval *cenena milost*. Takšno evangeliziranje nikoli ne pojasni cene učenčevstva.

Kaj je vaše poslanstvo? Za kaj ste tukaj? Pazite se dobronamernih kristjanov, ki mislijo, da mora biti vizija, ki jim jo je dal Bog, ali misija, na katero je Bog poslal specifično njih, nujno vaša. To je nekaj, kar razdeljuje Kristusovo telo. Obstaja veliko misijsko polje in Bog je opolnomočil kristjane z različnimi darovi za različne vloge. Ko izlije svojega Duha na kristjane, daje darove vsaki različni osebi v svojem telesu za različne naloge. Različne ljudi pokliče k različnim klicem. A vsi se ujemajo v istem velikem poslanstvu.

5. poglavje

Drugi prihod

Kristusov drugi prihod je znan tudi kot *parousia*, ki je novozavezna beseda za pojavitev ali prikazanje Kristusa, ki je obljubljen ob koncu časa. Preučevanje Kristusovega drugega prihoda je področje teologije, ki je polno nevarnosti; je področje, na katerem je razvitih več bizarnih teorij kot v katerem koli drugem delu krščanske teologije. Je tudi izredno kontroverzno, predmet hudih nesoglasij med kristjani o stvareh, ki vključujejo eshatologijo, doktrino o poslednjih stvareh.

Ker je bilo morda nekoč preveč osredotočanja na Kristusov drugi prihod in je bilo o njem toliko teorij, so se mnogi ljudje odločili, da to temo popolnoma ignorirajo, saj so zmotno mislili, da se Jezusov drugi prihod tiče le ekstremnih skupnosti krščanske cerkve ali tistih, ki so še vedno zvesti naivnemu ali primitivnemu razumevanju Svetega pisma. Skozi leta je bilo veliko preroštev, da bo Jezus drugič prišel na določen dan, in bili so ljudje, ki so zapustili svoj dom, posel ali službo v pričakovanju tega dogodka. Ob različnih priložnostih v cerkveni zgodovini so se zbrale cele skupine ljudi, znebili so se vsega zemeljskega imetja in pričakovali Jezusovo pojavitev, a so bili na koncu le razočarani.

A ko se približamo Novi zavezi, je težko ignorirati to doktrino. Približno dve tretjini vsebine doktrinskega učenja Nove zaveze se vsaj na nek način ukvarja z Jezusovim drugim prihodom (*parousia*). Res, Jezusov drugi prihod zavzema osrednje mesto v nauku Nove zaveze in še posebej v samem Jezusovem učenju. Če želimo biti zreli v razumevanju Nove zave-

ze, se moramo spoprijeti z Jezusovim drugim prihodom.

Različne cerkve in različni učitelji se morda ne strinjajo v podrobnostih Kristusovega drugega prihoda, a v zgodovini je vsaka krščanska skupnost priznala, da je treba resno vzeti Kristusovo obljubo drugega prihoda. Vsi se strinjamo, da bo ponovno prišel, in zaupanje cerkve v to prepričanje počiva na Božjih obljubah. Verujemo, da bo Jezus ponovno prišel preprosto iz naslednjega razloga: brez dvoma je rekel, da se bo vrnil.

Zdi se, kot da je to čas velike nevere po eni strani in po drugi neverjetne prezaposlenosti z Jezusovim drugim prihodom. Knjige, kot so *The Late Great Planet Earth* [Pokojni veliki planet Zemlja] in serija *Left Behind* [Ostali na zemlji], se prodajajo v milijonskih izvodih, na drugi strani pa so tisti, ki pravijo, da se Jezus, ki je dal te obljube pred mnogo časa, še ni vrnil.

Nekateri pravijo, da se cerkev sooča s krizo, ker je Jezus dal jasno in nedvoumno obljubo v Novi zavezi, ki je ni izpolnil. Predpostavljamo, da smo na izpolnitev te obljube čakali dlje,

kot so Izraelci čakali na obljube, ki so bile dane Abrahamu ali Davidu, ali obljube, ki so jih dali starozavezni Izraelovi preroki iz 8. in 7. stoletja. Zdi se, kot da je Jezus dal obljubo, ki je ni izpolnil, ali se vsaj ne zdi, da bi jo izpolnil.

Drugi menijo, da je bila obljuba izpolnjena, vendar ne na grob, otipljiv način ali na preprost zgodovinski način. Trdijo, da se Jezusov drugi prihod ne zgodi horizontalno na ravni zgodovine v skladu z običajnim potekom časa, temveč vertikalno, eksistencialno, morda celo mistično. Ko dojameš svoje življenje in dosežeš nekakšen eksistencialni odnos z Jezusom, si osebno izkusil *parousia*. Zaradi tega smo v dvajsetem stoletju imeli celo šolo učenjakov, ki so povezovali klasični krščanski nauk z določenimi filozofskimi načeli, ki izhajajo iz eksistencializma. Če tako razumemo Jezusov drugi prihod, potem ni treba, da bi nas skrbela katera koli muhavost zgodovine. Če pa to storimo, radikalno prezremo kontinuiranost Svetega pisma in načine, kako sta Stara in Nova zaveza povezani med seboj.

Seveda imajo starozavezne prerokbe pogosto duhovni pomen, toda v Novi zavezi se te

prerokbe večinoma izpolnjujejo v konkretnih zgodovinskih okvirih. Pomislite na Jezusovo rojstvo. Njegovi starši so živeli v Nazaretu, ne v Betlehemu. Njegova mati je bila pri koncu nosečnosti in v tistih časih bi bilo za žensko ob koncu nosečnosti izredno težko prepotovati velike razdalje. Vendar sta se Marija in Jožef odpravila na naporno pot iz Nazareta v Betlehem, ker je cesar razpisal popis prebivalstva. Vsi so se morali vrniti v rojstni kraj in se dati popisati. Zato sta se Jožef in Marija odpravila na pot.

Toda z vidika Božje previdnosti je prerok Mihej o tem govoril stoletja prej, rekoč: »Ti pa, Betlehem Efráta, si premajhen, da bi bil med Judovimi tisočnjami: iz tebe mi pride tisti, ki bo vladal v Izraelu, njegovi izviri so od nekdanj, iz davnih dni« (Mih 5,2). Mihej je jasno napovedal, da se bo Mesija rodil v Betlehemu. Ko je Mesija prišel, je prišel na tej horizontalni ravni zgodovine. Njegovo rojstvo ni bilo nekaj eksistencialnega, mističnega. Rodil se je v prostoru in času.

Cerkev je skozi stoletja nerada ignorirala zgodovinsko kontinuiteto med Božjo besedo

v Stari zavezi in Božjo besedo v Novi zavezi. Večinoma se je cerkev trdno oklepala ideje, da ko Nova zaveza govori o tem, da bo Jezus ponovno prišel tako, kot je odšel, se bo zares vrnil in njegov drugi prihod bo viden (gl. Apd 1,11). Nihče ga ne bo zgrešil; vsako oko ga bo videlo. To postane blagoslovljeno upanje kristjana. To pričakujemo ob koncu zgodovine – zmagoslavni drugi prihod Kristusa Kralja, ki bo naredil nevidno Kristusovo kraljestvo vidno.

Ko bo Jezus Kristus prišel, bo prišel izvršit sodbo. Prišel bo opravičiti svoje ljudstvo, ki mu je bilo zvesto. To je glavna tema v poučnih delih Nove zaveze. Zelo pogosto pisci Nove zaveze, še posebej apostol Pavel, pozivajo kristjane k vztrajnosti in vzdržljivosti. Na primer: »... se celo ponašamo s stiskami, saj vemo, da stiska rodi potrpljenje, potrpljenje preizkušenoost, preizkušenoost upanje. Upanje pa ne osramoti, ker je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan« (Rim 5,3–5). In: »Ker nas torej obdaja tako velik oblak pričevalcev, tudi mi odstranimo vsakršno breme in greh, ki nas zlahka prevzame, ter vztrajno te-

cimo v tekmi, ki nas čaka. Uprimo oči v Jezusa, začetnika in dopolnitelja vere. On je zaradi veselja, ki ga je čakalo, pretrpel križ, preziral sramoto in sédel na desnico Božjega prestola« (Heb 12,1–2). Pisma so polna zapovedi, naj se trdno oklepajo Jezusa in trdno stojijo. Zakaj, mislite, je toliko tega v Novi zavezi? Ali predpostavljate, da so pisci Nove zaveze, še posebej njen vrhovni avtor, Sveti Duh, pričakovali, da bi lahko nekaj težav na poti povzročilo, da bi se ljudje spotaknili in ne razmišljali o tem, da bi vztrajali, ampak bi obupali? Jezus nas vedno znova kliče k žrtvam, naj si ne nabiramo zakladov tukaj, ampak v nebesih (gl. Mt 6,20), naj posvetimo svoje življenje prihodnosti namesto sedanjosti.

Ko se predaš Kristusu, daš svoje življenje. Sprejmeš odločitev, ki je v nasprotju z nasveti kulture. Rečeno nam je: »Samo enkrat se živi« in »Vzemi, dokler je še dobro.« A Jezus nam naroča, naj iščemo boljše mesto. Ko potrpežljivo pričakujemo pojavitev tistega, ki do zdaj odlaša s svojim prihodom, bomo imeli težave. Morda se sprašujemo, ali je vredno ali pa smo

naredili napako. Prav tako moramo prenašati prezir in posmeh tistih okrog nas, ki so prepričani, da smo verjeli laži in da zapravljamo svoje življenje. Morda smo celo preganjani, ker ne živimo v skladu s kulturo. Zato čakamo na pojavitev našega Kralja, ki bo prišel soditi zemlji in ki bo prišel opravičiti svoje ljudstvo.

Pomislite na priliko o krivičnem sodniku v Lk 18,1–8. Vztrajna vdova je imela primer, ki ga je prinesla pred sodnika, ki se ni bal Boga in ni spoštoval človeka. Vdova nima vpliva, a vseeno išče pravico. A sodniku ni mar zanjo. Vseeno mu je za pravico, vseeno mu je za resnico, vseeno mu je za Boga. Zagotovo mu je vseeno za ubogo vdovo, a vdova ne odneha. Kar naprej prihaja pred njega, roti ga, naj prisluhne njenemu primeru, naj jo opraviči in ji podeli pravico. Nazadnje pa sodnik, ker se želi znebiti nadležne ženske, posluša njen primer in razsodi v njeno korist.

Jezus zaključí: »Mar Bog ne bo pomagal do pravice svojim izvoljenim, ki noč in dan vpijejo k njemu? Bo mar odlašal?« (v. 7) Bistvo prilike je preprosto. Če hudoben, pokvarjen,

zemeljski sodnik, ki mu ni mar za karkoli pravičnega, včasih opraviči samo iz lastnega interesa, potem bo Bog nebes in zemlje, ki je čista pravičnost in resnica, zagotovo premaknil nebesa in zemljo, da opraviči svoje ljudstvo. Nepredstavljivo je, da bi sveti Bog dovolil svojemu ljudstvu, da bi živelo večno brez opravičenja.

Jezus konča priliko z vprašanjem, ki se morda zdi nenavadno. Skoraj se zdi, kot da se ne ujema s strukturo prilike: »Toda ali bo Sin človekov, ko pride, našel vero na zemlji?« (v. 8) Za Jezusa ni vprašanje, ali bo Bog zvest svoji obljubi opravičenja. Jezus nikoli ne pomisli, da morda ne bi izpolnil obljube o drugem prihodu. Vprašanje je, ali bo še kdo, ki ga bo pozdravil, ko ponovno pride. Ali bo še kaj vere na zemlji in še kdo, ki ga bo Bog lahko opravičil? To vprašanje moramo postaviti, da se soočimo z dejstvom, da še ni ponovno prišel.

Jezus je izrekel nekaj izrednih preroštev. V govoru na Oljski gori je napovedal, da bo tempelj uničen, Judje izgnani in da bodo Jeruzalem teptali pogani. In kaj se je zgodilo leta 70 po Kr.? Točno to, kar je napovedal. Rimljani so

prišli in porušili tempelj in Judje so se razkropili po svetu. Vendar niso nikoli izgubili svoje identitete. Izgubili so domovino in dva tisoč let vzdikajo ob koncu vsakega praznovanja pashe: »Naslednje leto v Jeruzalemu!«

V dva tisoč letih so se Judje razkropili po zemlji in sanjali o Jeruzalemu. Leta 1948 se je njihovo upanje uresničilo, ko so se ponovno naselili v Sveti deželi, v sodobni državi Izrael. Nekateri so opozorili na ta dogodek in rekli, da smo zdaj v zadnji fazi pred Kristusovim drugim prihodom.

Martin Luther je bil popolnoma prepričan, da ob prevratu med reformacijo v 16. stoletju živi v poslednjih časih in da je Kristusov drugi prihod neizbežen. Jonathan Edwards je bil ob vseh stvareh, ki so se dogajale v oblikovanju novega sveta v 18. stoletju, enako prepričan, da živi v poslednjih dneh. Čeprav sta bila oba moža briljantna, nista imela prav. Zato se zdi nespametno poskušati določiti datum Kristusovega drugega prihoda. Lahko pa rečemo, da smo petsto let bliže Jezusovemu drugemu prihodu, kot je bil Luther. Prav tako smo 250

let bliže Jezusovemu drugemu prihodu, kot je bil Edwards. Vsak dan, ki mine, nas pripelje neizprosno bliže k izpolnitvi absolutne, neprelomljive Božje in Kristusove obljube.

Tudi zunaj časovnega okvira vlada zmeda, kaj naj bi pričakovali, ko bo Kristus ponovno prišel. Več odlomkov v Novi zavezi neposredno obravnava to temo. Pavel jo naslavlja v svojih pismih cerkvi v Tesaloniki: »Nočemo pa, bratje, da ne bi vi ničesar vedeli o tem, kako je s tistimi, ki so zaspali, tako da se ne boste vdajali žalosti kakor drugi, ki nimajo upanja. Če namreč verujemo, da je Jezus umrl in vstal, bo Bog tiste, ki so zaspali prek Jezusa, privedel skupaj z njim« (1 Tes 4,13–14). Če verujemo v Kristusovo smrt in če verujemo v njegovo vstajenje, moramo tudi verjeti, da bo prišel, in ko pride, bo s seboj pripeljal mrtve v Kristusu: »Oprti na Gospodovo besedo vam rečemo tole: mi, ki še živimo in bomo ostali do Gospodovega prihoda, nikakor ne bomo prehiteli zaspalih« (v. 15). V cerkvi je vladala zmeda, kaj se bo zgodilo z ljudmi, ki so umrli pred Jezusovim drugim prihodom. Ali bo to pomenilo,

da so ga zgrešili? Ne; pravzaprav bodo tisti, ki umrejo pred Kristusovim drugim prihodom, obujeni prvi.

Nihče ne bo zgrešil Jezusovega drugega prihoda. Vsi njegovi ga bodo videli. Obudil bo pravične mrtve, tako kot je Lazarja. Obudil jih bo in pripeljal s sabo. Pavel nadaljuje z opisom: »Kajti sam Gospod bo ob povelju, ob nadangelskem glasu in ob Božji trobenti stopil z neba. Najprej bodo vstali tisti, ki so umrli v Kristusu. Potem pa bomo mi, ki živimo in bomo ostali, skupaj z njimi odneseni na oblakih v zrak, naproti Gospodu: tako bomo zmeraj z Gospodom« (v. 16–17). To opisuje, kar ljudje imenujejo *odvzem cerkve*. Nekateri se ne strinjajo tudi o tem vidiku Kristusovega drugega prihoda. Nekateri trdijo, da bo odvzem cerkve »tajen«, kar pomeni, da bo Kristus prišel nevidno iz nebes in zbral svoje ljudstvo ter ga odstranil z zemlje. Nekateri skušajo umestiti ta dogodek v povezavo z domnevno veliko stisko na podlagi določene razlage govora na Oljski gori in drugih odlomkov. Težko rečemo, da bo odvzem cerkve tajen, ker nam Nova za-

veza pravi, da ga bo videlo vsako oko in da bo naznanjen s poveljem iz nebes, slišala se bosta Božja trobenta in nadangelski glas.

Pavlove podobe so skrivnostne, ampak tukaj je predlog, kaj bi lahko mislil. Pavel je pogosto črpal podobe iz svojega okolja. Še posebej je uporabljal vojaške podobe in jih prenesel na Jezusove zmage – vodenje ujetnikov v ujetništvo, premagovanje njegovih sovražnikov in tako naprej. V starem svetu so rimske legije, ko so šle osvajat, pogosto odšle za več let naenkrat.

Ko je bilo vojaško osvajanje končano, je general vodil svoje čete nazaj na obrobje Rima, kjer so v sprevodu vodili premagane poglavarje ali kralje ali prince ali bojevnike dežel, ki so jih osvojili, in nosili vse zaklade, ki so jih pridobili. Ko je bilo vse pripravljeno, so poklicali vse rimske državljane, ki so predstavljali samo četrtno mestnega prebivalstva, da bi sodelovali v zmagoslavju rimskih legij. Ni bilo tako, da bi ljudje kar čakali v mestu, da bodo osvajalski junaki prikorakali vanj. Ko je bilo vse pripravljeno, so trubadurji izven mesta zatrobili na trobente in rogove, kar je bil znak, da se zmagoslavni

sprevod začenja. Prebivalci Rima so šli naproti vojski, ko je ta korakala v mesto. Vojska je predstavljala te ljudi v svojih osvajanjih, tako da je bilo osvajanje rimske vojske pravzaprav osvajanje rimskega ljudstva.

Enako je, ko Pavel govori o Jezusovem drugem prihodu na oblakih slave. Pravi, da se bomo srečali z Gospodom v zraku, da se bomo pridružili njegovemu spremstvu. Ne bomo odstranjeni s sveta, postali bomo del njegovega zmagoslavnega sprevoda. To je eden od načinov, kako bomo opravičeni. Ko se bo Jezus pojavil, da bi sodil svet, bomo v njegovi skupini.

Novozavezna skrb za Jezusov drugi prihod je skrb za marljivost in budnost. Pazite, pravi Nova zaveza. Bodite pripravljeni. Ne bodite paranoični glede tega. Pač pa živite tako, da vas ne glede na to, ali pride kmalu ali kasneje, ne bo našel popolnoma nepripravljenih. Budnost je klic cerkvi. Pripravljeni moramo biti na Jezusov drugi prihod. To je odgovornost vsakega kristjana in vsakega krščanskega občestva na vsakem kraju in v vsakem obdobju – biti pripravljen na prihod našega Kralja.

Preden postanete razočarani nad odlaganjem izpolnitve Božje obljube o Jezusovem drugem prihodu, pomislite na naslednje. Kaj bi se zgodilo z vami, če bi Jezus prišel pred desetimi leti? Kaj bi se zgodilo z vami, če bi prišel pred dvajsetimi leti? Morda ne bi bili v kraljestvu. Bodite hvaležni, da je čakal na vas. Če se razburjate, ker tako dolgo čaka, pomislite na svoje bližnje, ki še niso sprejeli Jezusa, in se zahvalite Bogu, da čaka, da bi prišli vanj še zadnji izmed njegovega ljudstva. Medtem pa bodite budni. Ne vemo, kdaj pride. Vendar vemo, da prihaja, ker je rekel, da bo.

O avtorju

Dr. R. C. Sproul je bil utemeljitelj organizacije Ligonier Ministries, prvi pridigar in učitelj v cerkvi Saint Andrew's Chapel v Sanfordu na Floridi, prvi predsednik teološke fakultete Reformation Bible College, izvršni urednik revije *Tabletalk* in glavni urednik študijskega Svetega pisma *Reformation Study Bible*. Njegov radijski program, *Renewing Your Mind*, se še vedno vsak dan predvaja na stotinah radijskih postaj po svetu in ga lahko poslušate prek spleta. Je avtor več kot sto knjig, med drugim *The Holiness of God* [Božja svetost], *Chosen by God* [Božji izvoljeni] in *Everyone's a Theologian* [Vsak je teolog]. Po vsem svetu je poznan po svojem jasnem zagovarjanju nezmotljivosti Svetega pisma in potrebe Božjega ljudstva, da s prepričanjem stoji na Božji besedi.

Ligonier Ministries je mednarodna krščanska organizacija za učenčevstvo, ki jo je ustanovil dr. R. C. Sproul leta 1971, da bi v vsej polnosti oznanjala, učila in zagovarjala Božjo svetost čim več ljudem. Znak Ligonier Library je postal znak zanesljivosti po svetu in v mnogih jezikih.

Veliko poslanstvo motivira organizacijo Ligonier, da globalno deli vire o učenčevstvu v tiskani in digitalni obliki. Zaupanja vredne knjige, članki in video učne serije se prevajajo ali sinhronizirajo v več kot šestdeset jezikov. Naša želja je, da podpiramo cerkev Jezusa Kristusa, tako da pomagamo kristjanom spoznati, kaj verujejo, zakaj to verujejo, kako to živijo in kako naj to oznanjajo.

Od začetnih vrstic v Evangeliju po Mateju do zadnje strani Razodetja Nova zaveza obsega veliko stvari. Vsaka izmed teh 27 knjig nas uči o Jezusu in njegovem daru odrešitve, a zlahka se izgubimo v podrobnostih. Kaj so glavne ideje, ki nam pomagajo najti pot? V tej knjižici nam dr. R. C. Sproul pokaže, kako krmariti po Novi zavezi, tako da raziskujemo njene glavne teme. Poznati moramo bistveno sporočilo Svetega pisma, da lahko hodimo po veri v Kristusu, živimo pod njegovo vladavino in pričakujemo njegov obljubljeni drugi prihod. Serija knjižic The Crucial Questions [Ključna vprašanja] dr. R. C. Sproula nam ponuja jedrnate odgovore na pomembna vprašanja, ki si jih pogosto zastavljajo kristjani in preišljeni raziskovalci.

Dr. **R. C. Sproul** je bil ustanovitelj organizacije Ligonier Ministries, prvi pridigar in učitelj v cerkvi Saint Andrew's Chapel v Sanfordu na Floridi in prvi predsednik teološke fakultete Reformation Bible College. Je avtor več kot sto knjig, med drugim The Holiness of God [Božja svetost].

